

ŁOPIENKA – KRAJOBRAZ PAMIĘCI. PAMIĘĆ W KRAJOBRAZIE

Edycja 2024

Zadanie pn.: „Narzędzia analityczno-kreatywne w procesie ocalania od zapomnienia. Rekonstrukcja przedwojennego krajobrazu wsi Łopienka na potrzeby opracowania programu szlaku pamięci”

(852-2-80-85-830700-D24013)

Wykonawcy: dr inż. Anna Długozima, dr inż. Izabela Dymitryszyn, dr inż. Ewa Kosiacka – Beck, , Koło Naukowe Gospodarki Przestrzennej SGGW: dr inż. Joanna Budnicka – Kosior – opiekun koła oraz studentki Wiktoria Krajewska, Julia Lewandowska, Martyna Błaszczyk, Urszula Mokiejewska, Laura Mierzejewska, Julia Maćkosz, Dominika Jałowiczor

Celem projektu pn.: „Narzędzia analityczno-kreatywne w procesie ocalania od zapomnienia. Rekonstrukcja przedwojennego krajobrazu wsi Łopienka na potrzeby opracowania programu szlaku pamięci" było m. in. dokonanie inwentaryzacji i waloryzacji pozostałości wsi Łopienka, związanej z życiem i tradycjami Bojków. Praca ta miała wskazać wytyczne do opracowania koncepcji ścieżki pamięci. Niniejszy projekt realizowano w kilku etapach: inwentaryzacji terenowej, waloryzacji zachowanych artefaktów oraz zapoznaniu się z tradycjami i kulturą Bojków. Podczas wizji terenowej za pomocą technologii GPS zinwentaryzowano relikty dawnej zabudowy, takie jak fundamenty domów, piwnice, a także obiekty sakralne, w tym cerkiew i cmentarz. Utworzono obszerną bazę danych, która stała się podstawą dalszych analiz oraz waloryzacji przestrzeni dawnej wsi na podstawie stanu zachowania i czytelności jej artefaktów. Wyniki prac terenowych posłużyły do opracowania szczegółowej mapy, która prezentuje lokalizację pozostałości po zabudowaniach wsi Łopienka. Dopełnieniem tej części prac było zebranie informacji o niematerialnym dziedzictwie Bojków i dawnych mieszkańcach Łopienki, które pozyskano z literatury, historycznych dokumentów i rozmów z lokalnymi mieszkańcami oraz wizyt w lokalnych muzeach etnograficznych i bibliotekach.

Efektem przeprowadzonych analiz i badań jest mapa zinwentaryzowanych i zwaloryzowanych 30 obiektów, która ma być podstawą opracowania koncepcji ścieżki przybliżającej historię Bojków i nieistniejącej wsi Łopienka.

Mapa waloryzacji stała się podstawą koncepcji ścieżki pamięci o wsi Łopienka i jej mieszkańcach, dzięki której można byłoby zaangażować turystów oraz lokalnych mieszkańców do zgłębiania niezwyklej historii miejscowości, odkrycia śladów życia Bojków, a także umożliwić turystom zanurzenie się w klimacie niezwykle ujmującego, sielskiego krajobrazu Bieszczad. Poprzez wieloaspektowe podejście w projektowaniu koncepcji szlaku, łączące badania terenowe z analizą danych przestrzennych, a także użycie narzędzi takich jak m.in. ArcGIS Online, utworzono interaktywną mapę szlaku. Dzięki temu szlak ten może stać się nie tylko fizyczną trasą turystyczną na szlakach bieszczadzkich, ale także multimedialnym doświadczeniem, wzbogaconym o wizualizacje zdjęciowe i podkłady mapowe. Koncepcja szlaku obejmuje 30 przystanków. Każdy z nich zawiera inną historię z życia Bojków w Łopience, co pozwala na jeszcze lepsze odkrywanie dawnych śladów oraz kontakt z otaczającą przyrodą.

Projekt „Spacer Śladem Przeszłości Bojków” powstał jako próba ocalenia od zapomnienia tajemniczego miejsca, jakim jest wieś Łopienka. Ścieżka prezentuje kulturę Bojkowie zamieszkujących Łopienkę bogatą w tradycje i obyczaje.

Niniejszy projekt pokazuje, że odpowiedzialne projektowanie przestrzeni to tworzenie nowych obiektów, które mogą także pielęgnować pamięć o przeszłości. Inwentaryzacja artefaktów wsi Łopienka to przykład, jak nowoczesne technologie i interdyscyplinarne podejście mogą służyć zachowaniu dziedzictwa i wspierać świadome zarządzanie przestrzenią.

Fot. Studentki Koła Naukowego Gospodarki Przestrzennej SGGW

